

AAPELI – kirjallisuuden moniottelija

Simo Puupponen (1915-1967), kirjailijanimeltään Apeli, oli monessakin mielessä varsinainen kirjallisuuden moniottelija. Mutta vaikka hänet mielletään usein draamallisten tekstien tekijäksi, ei hän kirjoittanut ainuttakaan näytelmää. Hänen ilmaisunsa ja tekstinsä vain olivat sellaisia, että ne helposti kääntyivät draaman muotoon. Elokuviakin niistä on syntynyt. Jack Witikka ohjasi 1961 *Pikku Pietarin pihan* ja hämäläissyntyisen Rauni Mollbergin käsissä umpisavolaisen Puupposen tekstit siirtyivät sujuvasti ja ymmärtävästi valkokankaalle. Mollberg ohjasi elokuvat *Siunattu hulluus* (1975) ja *Aika hyvä ihmiseksi* (1977).

Lukuisia näyttämösovituksia on tehty romaaneista *Siunattu hulluus* (1948), *Pikku Pietarin piha* (1958), monologikokoelmasta *Meidän herramme muurahaisia* (1954) sekä nuorten kirjoista *Koko kaupungin Vinski* (1954) sekä *Vinski ja Vinsetti* (1956). Eikä niiden suosio ole teatteritilastojen mukaan meidän päiviimme mennessä vähääkään hiipunut. *Pikku Pietarin pihaan* ja *Siunattuun huulluuteen* voi tutustua melkein suvi kuin suvi jollain kesäteatterilavalla.

Suuren osan Apelin tuotannosta käsittävät pakinat, joita hän kirjoitti lehdille, mutta myös radioon. Niistä osa on koottu kymmeneen kirjaan. On sanottu, että Apeli oli 40- ja 50-luvuilla meidän tärkeimpiä ja omaäänisimpiä pakinoitsijoitamme, osumatarkka ja terävä. Huumorin jalossa kukkaistarhassakin hän oli tarhureista parhaita tarkan silmänsä, kirpeytensä, mutta myös syvän ihmisen ymmärtämisen ansiosta.

Aapelia on myös käännetty ja se tapahtui jo ennen suuria kansainvälisiä kirjamesuja. *Meidän herramme muurahaisia* on käännetty viroksi ja *Pikku Pietarin piha* sekä viroksi että saksaksi. Nuorten *Vinski*-kirjat ovat ilmestyneet viroksi, bulgariaksi, ruotsiksi, serbokroatiaksi ja saksaksi. Romaani *Pekko, runoilijan poika* on ilmestynyt saksaksi.

Kaarina Perola